

Zwendel, geen gedupeerde zorgafnemers

INA REITZEMA

HOGEZAND Zwendel in de zorgwereld blijft soms lang onopgemerkt. Zwon Consultancy uit Hoogezand kon lange tijd ongestoord valse facturen voor thuiszorg indienen bij gemeenten en zorgverzekeraars. De organisatie maakte volgens de FIOD zo 1,5 miljoen euro buit.

Dinsdag werden de eigenaresse van de onderneming H. A. (29) en haar oom D.A. (41) opgepakt. Zij zijn gistermiddag vrijgelaten maar nog wel verdacht.

De zaak kwam aan het rollen omdat een zorgverzekeraar natigheid voelde en weigerde nog langer nota's van de thuiszorgverlener te betalen. De verzekeraar eiste uitgekeerd geld terug. Meer verzekeraars volgden. Het betekende de ondergang van het zorgbedrijf. Zwon Consultancy werd op 13 november 2018 failliet verklaard.

Bij de afwikkeling van het faillissement kreeg de Groninger curator Jan Hein Mastenbroek al gauw argwaan. „In het bedrijf ging veel geld om terwijl zich geen klanten meldden die door het faillissement in de problemen kwamen. Dat is heel raar. Normaliter heeft de ondergang van een thuiszorgbedrijf grote gevolgen voor afnemers van zorg.”

De failliete eigenaresse weigerde de curator inlichtingen te geven en stond ook de administratie niet af. Mastenbroek deed daarom aangifte van faillissementsfraude. De fraude-afdeling van het Openbaar Ministerie startte een strafrechtelijk onderzoek.

Crediteuren als de Belastingdienst, zorgverzekeraars en een aantal gemeenten vorderen samen zo'n 1,5 miljoen euro. Zij hebben het nakijken, de curator heeft de zaak nagenoeg afgerond. „Er is geen geld te verdelen”, is het enige dat Mastenbroek inhoudelijk over de zaak kwijt wil.

‘Geen toeristenbelasting in Appingedam en Loppersum’

DELFIJL Eemsdelta gaat waarschijnlijk toeristenbelasting mislopen. Dat geld had geïnvesteerd kunnen worden in de toeristische sector en de promotie van de nieuwe gemeente.

Een groep raadsleden uit de drie gemeenten die de herindeling voorbereiden, komt met het eenduidige advies om in Loppersum en Appingedam geen toeristenbelasting te heffen over 2021, zoals Delfzijl nu wel doet.

Woensdagavond spraken zij in een chaotische vergadering over het gelijktrekken van de gemeentelijke belastingen. Daarbij kwam ook de toeristenbelasting ter sprake. Normaal zouden de regels van Delfzijl in 2021 ook in Loppersum en Delfzijl worden doorge-

Hoogezandster Zwon fraudeerde volgens FIOD voor 1,5 miljoen

Het zorgbedrijf was een eenmanszaak maar leek volgens insiders meer op een familiebedrijf. Meerdere familieleden stonden op de loonlijst. Ontvingen zij zonder tegenprestatie loon of verichtten zij daadwerkelijk thuiszorgwerk? De FIOD wil daarover weinig kwijt. „Er werd wel wat zorg verricht”, zegt een woordvoerder.

Dat doet vermoeden dat het bedrijf zich bediende van een in de zorgwereld vaker toegepaste manier van frauderen: In de praktijk worden minder uren zorg verleend dan bij zorgverzekeraars of gemeenten in rekening worden gebracht. Of het werk wordt gedaan door laaggeschoold personeel, terwijl dure, hoogopgeleide krachten worden gefactureerd.

Zwon bood verpleging, verzorging, begeleiding en huishoudelijke hulp. De hoofdvestiging was aan de Hoofdstraat in Hoogezand. De nevenvestiging in Vlaardingen was meer een groothandel in medische en tandheelkundige instrumenten en artikelen.

Volgens bronnen is de oom de roerganger, terwijl het bedrijf op naam stond van zijn 29-jarige nicht. De FIOD stelt dat inkomsten van de bedrijfsrekening naar haar privé-rekening werden overgeboekt en deels direct contant werden opgenomen. De vrouw woont met haar ouders en andere familieleden in Hoogezand.

Daar werd zij dinsdag ingerekend. Achterblijvers op dat adres willen niet ingaan op de zaak. „Allesmaal leugens en bullshit”, is het enige dat een vrouw van middelbare leeftijd zegt. De oom werd op zijn huisadres elders in Hoogezand aangehouden.

voerd. Toch wordt geadviseerd door bestuurders om dat niet te doen.

Voor campings, hotels en andere accommodaties in Loppersum en Appingedam zou invoering van de toeristenbelasting te kort dag zijn. Zij zouden hun administratie en folders in allerlei moeten aanpassen. Dat gebeurt dan mogelijk niet goed, zegt Koos Wiersma, waarnemend burgemeester van Appingedam.

Jammer, vindt Eduard Mulder. Het geld had de gemeente kunnen steken in de toeristische sector, vindt het Delfzijlster raadslid en lijsttrekker van VVD Eemsdelta. Het is geld van buitenaf, benadrukt hij. De toerist betaalt. „Nu is de tijd een issue. Ik zit er echt wel mee in de maag.” **pagina 27**

Architectuur is geen elitehobby, maar een levensbehoefte. Dat besef begint in Groningen eindelijk weer door te dringen, merken drie hoofdrolspelers in het stedelijke bouwbeleid. Ze blikken terug op de Architectuurmaand en vol on-Gronings optimisme vooruit.

THEREZA LANGELER

Het Powerhouse Helperpark sluit prachtig aan op de Mediacentrale, vindt stadsbouwmeester Jeroen de Willigen. FOTO'S REYER BOXEM

DE BOUWMEESTER:

JEROEN DE WILLIGEN

Creatief directeur van architectenbureau De Zwarte Hond en tot eind dit jaar stadsbouwmeester van Groningen

„Het is dat mijn vrouw niet wil verhuizen, anders zou ik het liefst in Groningen wonen. Dit is de mooiste, leukste stad van heel Nederland. De meeste steden hebben wel wát, maar ik zou niet gauw een andere stad weten die zo compleet is als deze. We hebben hier een van de beste universiteiten, een bruisende kunst- en cultuursector, een uniek landschap om de stad heen – Groningen heeft alles.

Groningen is lange tijd ook best een bijzondere architectuurstad geweest, maar begin deze eeuw raakte dat ineens een beetje vergeten. Er waren geen mooie architectuurwedstrijden meer, er werd niet meer nagedacht over het juiste ontwerp op de juiste plaats, grote opdrachtgevers leken alleen maar na te denken over ‘kunnen we het betalen en kunnen we het onderhouden’.

Als stadsbouwmeester ben ik met de welstandscommissie vooraf gaan meedenken bij nieuwbouwprojecten, in plaats van achteraf te toetsen. Bij elk nieuw project kijken we hoe het zich kan voegen naar de bestaande stad. Wat daarvoor de criteria zijn? Tja, als er een keurig afvinklijstje was, kon iedereen wel architect worden. Het gaat om een combinatie van vakmanschap en bescheidenheid, om nieuwe gebouwen die passen bij hun context.

Dat idee is een tijdlang uit het oog verloren, met alle gevolgen van dien. Maar het beweegt nu wel weer de goeie kant op. De onderwijsinstel-

lingen bouwen aan mooie campussen, corporaties als Patrimonium en Nijestee zijn ook goed aan het werk. Het Forum vind ik zorgvuldig ingepast, het staat mooi op de tweede lijn achter de Grote Markt en er is mooie nieuwe openbare ruimte omheen.

Maar uiteindelijk is een stad gebaat bij hooguit 1 procent Forum-achtige projecten en moet de rest vooral gewoon zijn, goéd gewoon. Daar is het Powerhouse Helperpark weer een heel mooi voorbeeld van. Probeer niet meer te zijn dan het is en sluit met de vormgeving en die bakstenen prachtig aan op de Mediacentrale.

Wat mij betreft moet mijn opvolger vooral passen bij de grote opgaven van dit moment: het bouwen van bereikbare woningen, ook voor mensen zonder dik salaris, en het klimaatadaptief maken van de stad. Daar liggen al veel plannen voor klaar, maar de kunst is om te zorgen dat ze met goede architectuur worden uitgevoerd. De nieuwe stadsbouwmeester moet iemand zijn met veel eigen kennis en een groot netwerk, die de juiste randvoorwaarden kan scheppen. Liefst ook iemand van buiten Groningen, die ons dingen kan vertellen die we nog niet weten. En het zou goed zijn als het een vrouw was.

Er is één groot probleem in Groningen waar ik graag wat aan wil doen, als ik afgezwaaid ben: er mist hier een goede ontwerpopleiding. De master Architectuur van de Hanzehogeschool haalt het qua niveau niet bij de opleidingen in bijvoorbeeld Amsterdam of Delft. Zo raak je het echte talent gewoon kwijt, dus ik wil me er wel voor inspannen dat er een goede ontwerpopleiding aan de universiteit komt.”

Oogsttijd voor Groninger stedenbouw

Het Forum Groningen is wat PvdA-wethouder Roeland van der Schaaf betreft de logische winnaar van de Groninger Architectuurprijs.

DE WETHOUDER:

ROELAND VAN DER SCHAAF

Sinds 2012 PvdA-wethouder Ruimte en Wonen van de gemeente Groningen

„Veel inzendingen dit jaar voor de Groninger Architectuurprijs. Dat is wel eens veel minder geweest en dat geldt trouwens ook voor de kwaliteit. De logische winnaar is wat mij betreft toch het Forum. Het was vanaf het begin omstreden, en kijk hoe goed het nu werkt. Het is echt een succes geworden, van binnen misschien nog wel meer dan van buiten. Een markant gebouw ook; de laatste keer dat we in Groningen zoiets neerzetten was het Groninger Museum in 1994.

Er is meer dan nu zo'n beetje gereedkomt. In Reitdiep en de Oosterparkwijk zijn de corporaties weer kwaliteit gaan bouwen voor de sociale huur, van de wijkvernieuwing in Selwerd heb ik hoge verwachtingen, de Suikerzijde en de Stadshavens zijn veelbelovend. Ik denk dat er stedenbouwkundig een tijd van oogsten aangebroken is.

Wat er de afgelopen jaren dan is gezaaid? Hij neemt binnenkort afscheid, dus ik kan het nu wel zeggen: de stadsbouwmeester heeft heel goed werk gedaan. Vroeger wachtte de welstandscommissie tot een bouwplan af was en wierp er dan pas een blik op. Nu denkt de welstand actief van tevoren mee; dat is best uniek in Nederland. Jeroen daagde ontwikkelaars uit, zette zijn netwerk en vakkennis in. Het ontwerpklimaat is ook een stuk beter geworden, doordat we weer manifestaties en prijsvragen organiseerden. Denk aan de ontwerpwedstrijd

rondom Merckt op de hoek van de Grote Markt, of die voor Dudok aan het Diep. En ik ben blij dat we de lelijke ingrepen een halt hebben toegeroepen, de rare optoppingen op gebouwen. Niet dat er nou per se iets mis is met optoppingen, maar wel als ze puur bedoeld zijn om geld aan te verdienen, zonder gedegen ontwerp.

Aan goed ontwerp is de liefde en aandacht af te zien. Wat slecht ontwerp kan doen, zie je bijvoorbeeld aan het oude KPN-pand op de kop van het Hoendiep – dat badkamergebouw, weet je wel? Vreselijk gebouw op die plek. Het slaat de straat dood, net of je een industrieterrein binnenkomt in plaats van een woonwijk. De ontwerperswereld is vaak te bescheiden. In het clichébeeld is de architect misschien een ongenaakbare meneer die geen tegenspraak duldt, in de praktijk hebben ze te vaak een soort 'u vraagt, wij draaien'-houding tegenover opdrachtgevers. Terwijl ze zouden moeten zeggen: 'Je kunt van alles willen, maar dit of dat moet gewoon anders.' Op alle mogelijke terreinen vertrouwen we de experts – waarom zou dat voor ontwerp anders zijn?

Het gaat erom dat architectuur geen overbodige luxe is, geen niche-hobby voor politici en niet alleen maar om mooie plaatjes draait. Het dóét iets. In een goed ontworpen omgeving zijn mensen gelukkiger, voelen ze zich veiliger en gedragen ze zich beter. Reden genoeg om als overheid meer te sturen op goed ontwerp.”

De toren naast de kerk van Garmerwolde. Een voorbeeld van hoe het wél moet, stelt Peter Michiel Schaap van Platform GRAS.

HET GEWETEN:

PETER MICHIEL SCHAAP

Directeur van Platform GRAS voor Groninger Architectuur en Stedenbouw

„Geld wordt vaak verward met waarde. De woningbouw is als iets puur economisch aan de markt overgelaten, terwijl de markt nog nooit iets heeft opgelost. Vastgoed fungeert als gebouwde bankrekening voor een select groepje pandjesbazen. Zij profiteren van het enorme succes van deze stad, ook omdat de gemeente de teugels teveel heeft laten vieren. Dat is waarom het lange tijd zo belabberd ging met de Groninger stedenbouw. Nu wordt het echt beter. De gemeente heeft duidelijk meer een eigen opvatting over kwaliteit. Ik bedoel geen oordeel over 'mooi' of 'lelijk', maar er is weer visie op de grote lijnen en de samenhang in de stad, en aandacht voor goede, duurzame, hoogwaardige bouw. Zeer terecht ook, en een kwestie van zelfrespect. Het gaat om onze leefomgeving; het is heel raar als je daar níét zelfbewust en zorgvuldig mee omgaat. GRAS bestaat nu ruim 20 jaar en is een beetje het architectonische geweten van Groningen. We wakkeren het debat aan over de gebouwde omgeving. We heten wel 'platform', maar we nemen ook steeds vaker zelf stelling. Ik denk wel dat we invloed hebben, ja. Ik merk het soms aan het taalgebruik rondom bouwprojecten. 'Een plek wakker kussen' hoor je mensen steeds vaker zeggen, of 'het DNA van de stad'

– da's pure GRAS-praat.

Ik zou in de toekomst wel meer met de stadsbouwmeester willen samenwerken. Nu agenderen we van alles en dat is mooi, maar het moet ook gedaán worden. We willen bijvoorbeeld een fonds oprichten voor de aankoop van erfgoed, om dat voor de samenleving te behouden. En via ons Woongenootschap willen we iets betekenen voor de middengroep op de woningmarkt.

Zo'n middengroep wordt dus niet bediend als je de bouw aan de markt overlaat. Veel mensen verdienen te veel voor sociale huur, maar kunnen de beschikbare koophuizen niet betalen. Overigens kan de gemeente dit niet zelf oplossen, daar is het rijk bij nodig.

Wat de gemeente wel moet doen? Doorgaan met wat al is ingezet. Zorg dat de vakgemeenschap elkaar opzoekt en samenwerkt, daag opdrachtgevers uit om liefdevolle ontwerpen te bouwen. Ook en vooral in het landelijke gebied om de stad heen. Het Groningse cultuurlandschap, met de kerken en de wierden, hoort tot de oudste van Nederland. En als ik zie wat corporaties soms neerzetten op het Hogeland, seriematig, zonder oog voor de context... Rampen. Echt debiel.

Bij de Schoolkerk in Garmerwolde is het gelukkig wél goed gegaan. De Stichting Oude Groninger Kerken is een heel goede, liefdevolle opdrachtgever en die Schoolkerk is mooi en zorgvuldig ontworpen. Een van m'n favorieten uit de oogst van het afgelopen jaar.”

